

בחן את עצמך: עד כמה אתה 'הרב שטיינמן'?

שלום יקירי.

השבוע

אנחנו עם סגנון קצת אחר מהרגיל.

בעוד שבוע ימים יחול יום היארצייט של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל שנפטר בערב חנוכה אשתקד (וואו, כמה מהר טסה שנה!).

ברור כי אין לנו (לי עכ"פ) את הסרגל שיכול למדוד איזה 'גדול' גדול יותר, ולא נוכל כנראה לדעת זאת.

אתם יודעים,

ר' יוסלה גוטפרב מירושלים נוהג לומר, שכאשר המשיח יגיע והאמת תהיה נוכחת, עם ישראל יופתע מאוד.

פתאום כולם יראו

שמישהו שהיה תמיד יושב בשולחן המזרח, עומד לו על פארענצ'ע מס' 17 בשורה 32, ודווקא יהודי ירושלמי ישיש וצנוע שתמיד ישב עם גמרא בספסל האחרון בזכרון מוישה, יושב לו במרכז שולחן המזרח בין כל הצדיקים..

יחד עם זאת, ישנם גדולי ישראל שאנו זוכים להתוודע יותר במוחש לפנימיות אישיותם ולהיווכח בפן מסוים או בפנים שונות של גדלותם.

אחד מהם היה, ללא ספק, מרן רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל.

בנוסף לגדלותו העצומה בתורה, התמדתו האדירה ובקיאותו הרבה לעומק ולרוחב,

ובנוסף ליראת-השמים המפורסמת שלו - התפרסם הרב שטיינמן זצ"ל בחכמתו העמוקה, חכמת חיים יהודית ואנושית נדירה.

כנראה הדבר המפעים ביותר באישיותו, היה הפער הגדול בין הסתגפותו ופרישותו מהבלי העולם הזה, באופן נדיר ביותר, לבין הבנתו העמוקה את מציאות החיים יותר מכל אדם אחר, כיחידים בדורו ממש.

ולצד זאת,

ניחן הרב שטיינמן זצ"ל במידה כבירה של כנות ואותנטיות נדירה, חפה מכל שקר ומכל צל של זיוף.

השילוב האדיר

של הבנתו העמוקה בנפש האדם יחד עם מידת האמת שהיתה טבועה בו, השפיעה על כל מי שבא עמו במגע כלשהו, הציבה סביבו רף גבוה של חתירה לאמת נקיה וקילפה מסכות מאוסות של צביעות וצדקנות שלפעמים הופיעו מבחוץ כצדקות..

אם לפני שבועיים

דיברנו על לעשות את הדבר הנכון גם כשהוא לא הדבר היפה, נדמה שהרב שטיינמן זצ"ל היה חד בדרא בנושא הזה, של לא לתת חשיבות לכמה יפה דברים נראים מבחוץ, אלא לשים את הפוקוס על מה הדבר הנכון לעשות.

לקראת כתיבת מאמר זה

עברתי על מאמרים רבים שנכתבו עליו, והתרגשתי להתוודע שוב לדמותו הגדולה ולראות שוב ושוב איך פועל אדם שהוא שלם בעצמו,

אדם שפועל

מתוך שלימות פנימית ובהירות נקיה כאשר רק התורה הק' מנחה את דרכו.

בשורות הבאות

מופיעה שורת שאלות אותן נשאל הגראי"ל שטיינמן זצ"ל בחייו, עם מספר תשובות אפשריות.

אתם מוזמנים לעבור על השאלות ולבחור מהי לדעתכם התשובה הנכונה, ואז לבדוק האם כיוונתם, ולגלות עד כמה אתם 'הרב שטיינמן'..

בסוף 'המבחן'

מופיעים מספרי התשובות הנכונות, אותן ענה הרב שטיינמן זצ"ל.

אני יודע שמבין אלפי מקבלי מייל זה נמצאים גם כאלו שהשקפת רבותיהם אינה עולה בקנה אחד עם השקפתו של הגראי"ל שטיינמן זצ"ל בעניינים שונים,

ובכל זאת, ברור לי שבנושאים שהעליתי כאן, יכול כל אחד להתחבר ולהתאלף בינה, גם אם הוא תלמיד מובהק של ה'דרכי שמואל' זצ"ל, וגם אם הוא חוגג השבוע את כ"א כסלו.. בהצלחה במבחן..

ואם מישהו מאיתנו

ילמד מכאן ולו משהו אחד קטן, מחשבה אחת של מוסר, יהיה נא זה לעילוי נשמתו הטהורה.

מבחן הרב שטיינמן

א. איך אפשר להינצל מגאווה?

1. עם מה כבר יש לאדם להתגאות?
2. אם האדם יתגאה, מה יצא כבר ממנו? לא יהיה כבר עם מה להתגאות.
3. רק לימוד ספרי מוסר מדי יום.

ב. לאחרונה קרו מספר אסונות בבית. האם יש לבדוק את המזוזות?

1. לבדוק. יש דברים בגו.
2. לא לבדוק. יש להתחזק בצניעות.
3. ה' אינו מעניש בתים. הוא מעניש אנשים.

ג. מה ענה הגר"ל לשאלה: מי היה 'רבו המובהק'?

1. הרב מבריסק (הגר"ז).
2. רבי אהרן קוטלר.
3. היצר הרע.

ד. על מה צריך לוותר כשמגיעים לשידוכים?

1. על דרישות כספיות.
2. על חיצוניות.
3. על 'מה יאמרו הבריות'.

ה. האם עדיף לעסוק בקירוב רחוקים או בקירוב קרובים?

1. הקרובים - קרובים כבר. עדיף לקרב את הרחוקים.
2. מזה ומזה אל תנח ידך.
3. בוודאי שקירוב קרובים. והכי חשוב - לעבוד עם הקרוב ביותר - האדם עצמו.

ו. האם כדאי לחלק את הכיתות לקבוצות מוכשרים וחלשים?

1. אם היו עושים כך, היו יותר תלמידי חכמים בישראל.
2. לא. גם הילדים החלשים יישברו וייחלשו יותר, וגם בקבוצות החדשות יהיו מוכשרים יותר ומוכשרים פחות - ומה הועילו?
3. לא. דווקא המיזוג טוב, כי כך החלש רוצה להידימות לטוב יותר.

ז. מה ענה הגר"ל לשאלה: האם זרק אי-פעם בחורים מהשיבה?

1. לא. אף פעם לא. אף אחד לא יכול לקחת אחריות על בחור שנזרק מהשיבה.
2. מימי לא זרקתי בחור מהשיבה. רק פעם אחת, כשעשו עוול וחוצפה נוראה שאין לה דמיון, וגם אז דאגתי שתהיה לו ישיבה אחרת.
3. רק על עבירות של יראת שמים. איננו יכולים לקחת אחריות שבחור יקלקל את חבריו.

ח. האם מותר לאשה חזקה ויר"ש ללכת ללכת לעבוד בסביבה שאינה טובה כ"כ כאשר אנו יודעים שלא יזיק לה?

1. רק אם יודעים בוודאות שלא יזיק לה.
2. זה כן יזיק לה. היא לא מלאך.
3. אם בעלה יושב ולומד - זכות תורתו תגן עליה.

ט. האם לזרוק מהשיבה בחור ששקוע באינטרנט?

1. חס וחלילה. בחוץ יהיה יותר טוב?
2. על כל בחור צריך שאלת חכם. על כל יחיד צריך לדון בפני עצמו. העיקר הוא שלא לזלזל בשום תלמיד. לא לומר: תלמיד זה - נו, מילא.
3. לזרוק מיד. כל באיה לא ישובו. מי שנתפס לזה, אין לו תקנה.

י. כיצד מחנך צריך להתמודד עם ילד חוצפן?

1. חוצפה זה שורש הרע, וצריך להעניש על כך מיד. אם יישאר עם חוצפה, סופו שיצא לתרבות רעה.
2. אם הילד מתחצף, זה סימן שהמחנך לא יודע את עבודתו. אין להשאיר מחנך כזה בחיידר.
3. ילד מטבעו טוב ואינו רוצה להתחצף. לפעמים הוא רק דורש תשומת לב באופן כזה.
4. המלמד צריך לבדוק היטב אם מגיב בגלל פגיעתו האישית ואת כבוד עצמו הוא דורש.

י"א. מה השיב הגר"ל לרופא שאמר לו: ראש הישיבה חי בנס!

1. על נסיון שבכל יום עמנו.
2. קטונתי מכל החסדים.
3. גם אתה!

י"ב. מה אמר הגר"ל לראש ישיבה שאמר לו שהוא לוקח לעצמו עשרים אחוז על התרומות שהוא מביא?

1. עדיף לא להזדקק כלל לכספי צדקה.
2. כדאי שתיקח רק כדי הצטרפויותיך.
3. חבל שאינך לוקח יותר. היית מועיל עוד יותר.

י"ג. מה אמר הגר"ל לראש כולל שאמר לו שהוא מתכוון רק עשרה אחוז לשם שמים?

1. אחר הפעולות נמשכים הלבבות.
2. אם כבר אתה עושה טוב - תכוון כבר לשמים.
3. חבל שאינך עושה הכל שלא לשמה. אולי היית פותח עוד כולל.

י"ד. מה ענה הגר"ל לגביר ששאל איך מתגברים ונותנים צדקה?

1. בהתחלה נותנים קצת, וכך מתרגלים לתת יותר ויותר.
2. תזכיר לעצמך שאחרי העולם הזה יש עולם הבא.
3. פשוט מכניסים את היד לכיס, ונותנים. העשירים לא מכירים את הקונץ הזה?

ט"ו. מה צריך להיות הדגש המרכזי בבחירת מחנך?

1. א גוטע הארץ (לב טוב) לתלמידים.
2. יראת שמים. ווארעם (חם) אין אידישקייט.
3. שידע את מלאכת החינוך.

ט"ז. מה מחנך יכול לעשות כדי לחזק את התפילה בקרב תלמידיו?

1. ללמוד עמם הלכות וענייני תפילה.
2. לנגן איתם ולתת להם רגש בעת התפילה עד שיקבלו טעם במתוק בתפילה.
3. כשהמלמד בעל רגש בתפילה, זה ישפיע על התלמיד. אם המלמד רק עושה את מלאכתו - אין זה משפיע.

י"ז. מה ענה הגר"א"ל כשיבקשו ממנו לחתום על קריאה לציבור להצטרף כמנויים לעיתון חרדי?

1. אכן, עיתון חרדי נקי הוא צורך חיוני
2. עט שכותב דברי תורה יחתום לעיתון?
3. מנויים? מה זה, קרבן פסח?!

י"ח. האם מותר לתקן רכב בג' השבועות, או עדיף לדחות זאת לאחר תשעה באב?

1. בוודאי לתקן.
- הרי בימים אלו מסוכן לנסוע עם זה.
2. לדחות לאחר תשעה באב.
3. לאיפה כבר נוסעים בשלושת השבועות?!

י"ט. מה ענה הגר"א"ל לאב ששאל האם לשלוח את בנו לישיבה של בעלי כשרונות?

1. כן. הבחור יצטרך ללמוד בהתמדה.
2. לא. הבחור עלול להישבר.
3. וכי סבור אתה שכשרון זה דבר מדבק?!

כ. מה הגיב הגר"א"ל כששמע על מסיבה מיוחדת שערכו לכבוד גביר שתרם סכום גדול למוסד?

1. טוב עשו. מפרסמין עושי מצווה.
2. הו, עכשיו זה יגרום שעוד עשירים יתנו.
3. כמה חבל שהגביר מכר את העולם הבא בעבור קורטוב של כבוד בעולם הזה.

כ"א. מה ענה הגר"א"ל כשסיפרו לו על בחור מצוין מאוד, רק שאינו יודע לוותר?

1. התורה תעדין את מידותיו.
2. עדיף שלא יעסוק בתורה.
3. תגידו לו שלא יתחתן.
- מי שלא מסוגל לוותר - אין לו תקווה לקיים בית בישראל.

כ"ב. מה הגיב הגר"א"ל כשהביאו לו באיחור, בבת אחת משכורות של ששה חודשים?

1. ביומו תתן שכרו אין כאן. תתן שכרו יש כאן.
2. הרי הסתדרנו עד עכשיו בלי המשכורת, אז בשביל מה לקחת עכשיו את הכסף?
3. לקח ותרם את כל הכסף לעניים.

כ"ג. מה ענה לבחור שביקש ממנו אישור לנסוע למירון בל"ג בעומר, בטענה כי אחותו כבר קנתה לו כרטיס נסיעה?

1. תיסע. התורה חסה על ממון של ישראל.
2. את הכסף כבר הפסדת.
- עכשיו אתה רוצה להפסיד גם את הזמן?
3. תגיד לאחותך שתיסע במקומך.

כ"ד. מה ענה לאברך שבא לשאול אותו איפה להיות ש"ץ בראש השנה, בבית כנסת של אברכים שבו מתפלל, או בבית כנסת שרוצים לשלם לו?

1. לא מוכרים את תפילות ראש השנה בעבור כסף.
2. פשוט נבלה בשוק ואל תצטרך לבריות.
3. אתה רוצה שאענה לך איזו תאוה להעדיף, תאוות הכבוד או תאוות הממון?

כ"ה. מה ענה לאברך שבא לבקש ממנו מחילה על שפגע בו?

1. לא פגעת בי מעולם, ואין צורך שתבקש ממני סליחה.
2. על כבודי אני סולח.
- אך איני יכול לסלוח על כבוד התורה.
3. מעולם לא הקפדתי עליך, ואפילו עשית לי טובה שגרמת לי בזיונות, אך אני מבקש שלא תעשה טובה זו לאנשים אחרים.

כ"ו. מה ענה לעסקן שטען שאינו יכול יותר להחזיק את המוסדות, והניח את המפתחות על השולחן?

1. אל תרפה. ממעשים טובים לא מפסידים.
2. בשמים לא דורשים מהאדם מה שהוא לא יכול.
3. את המפתחות של הרכב גם הנחת כאן?

כ"ז. מה ענה לאחד ששאל האם להרחיב את דירתו או לעבור לדירה גדולה בבנין אחר, מאחר ושכניו טובים, ואינו יודע את טיב השכנים בבנין החדש?

1. ברגע שתתחיל לבנות תגלה פתאום שהשכנים שלך אינם אותם שכנים, ויהיו בעיניך כחדשים.
2. אם אתה תהיה טוב, יהיו לך גם שכנים טובים.
3. גם אני איני יודע עד היום את טיב השכנים שלי.

כ"ח. מה ענה לבנו, שביקש לנסוע לכנסיה הגדולה של אגו"י בנימוק שכך יוכל לספר לילדיו שראה את גדולי הדור?

1. תיסע, אך קח איתך גמרא ואל תבטל רגע מלימוד התורה.
2. הישאר כאן ללמוד, ותוכל לספר לילדיך כי בעוד רבים נסעו - אתה נשארת ללמוד.
3. שעה אחת של לימוד תורה שלך חשובה יותר מכל הכנסיות הגדולות.

כ"ט. מה ענה לזה ששאל אותו: לוחצים עלי להיות ראש ישיבה, ואני מפחד מהעול הכספי שיפול עלי?

1. הבא ליטרה מסייעין אותו.
2. אם התפקיד יפריע ללימוד שלך, אל תיקח את זה בשום אופן.
3. לעזור לך בכסף איני יכול, אך אני יכול לדאוג שיפסיקו ללחוץ עליך.

ל. מה ענה לשואל, האם לקנות נעליים ללא שרוכים, היות והוא חושש לביטול תורה?

1. הו, ב"ה שאתה כבר אוחז שם.
2. לרגעים ספורים אין צריך לחשוש.
3. הזמן שאתה מבטל על השאלה כבר שווה לזמן קשירת השרוכים.

ל"א. מה ענה לאחד שסיפר לו שהם משקיעים רבות בדירה והאשה חוששת שמא יגרע מה'גן עדן' שלה?

1. אם חז"ל אומרים 'דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם' - אין בזה חשש.
2. אני מקנא בה.
- כל השנים אני פוחד מהגיהנום, ולה ברור שיהיה לה גן עדן, והיא כבר מחשבת כמה ינוכה לה מהגן עדן המובטח לה.
3. לתלמידי חכמים מגיע ארמון גדול, וכמה שיהיה לכם בעולם הזה זה עדיין לא קורטוב ממה שמגיע לכם.

ל"ב. מה ענה למג"ש בדף היומי שהתפרנס בדוחק ובא לבשר לו שקיבל משרה של מסירת שיעור בישיבה?

1. חז"ל כבר הבטיחו: סוף הכבוד לבוא.
2. טוב מאוד, והעיקר שתכוון לכבוד שמים.
3. מה עשית? אתה הרי אדם פיקח. החלפת את השיעור שהיית אומר עד היום בשיעור שיש בו גם כסף וגם כבוד. איך הסכמת?

ל"ג. מה ענה לבחור שאמר לו שאמו מבקשת ממנו שישמור על בריאותו וילבש סוודר, אך לו זה לא מפריע ויכול ללכת בלי, האם יש בזה משום כיבוד אם?

1. במצוות כיבוד אב ואם לא מחפשים קולות והיתרים.
2. אם זה בטוח שהאמא אינה יודעת - אין בזה איסור.
3. לא כדאי לך לעשן סיגריות! (הבין שרוצה לשאול על סיגריות, ורק הלביש את השאלה על סוודר..)

ל"ד. מה ענה בימי זקנתו המופלגת כאשר נשאל האם להכניס אליו עוד אנשים?

1. לא. חז"ל אמרו חייר קודמין.
 2. בוודאי. צריכים לקיים מצוות במסירות נפש.
 3. בוודאי. הרי לכך נוצרתי.
- כמו שכותב ה'נפש החיים' בהקדמה: 'וכה היה דברו אלי תמיד, שזה כל האדם לא לעצמו נברא רק להועיל לאחריו, ככל אשר ימצא בכחו לעשות'.

ל"ה. הנני אברך כולל, אשתי מבקשת לקנות מזגן כי חם לה, אך לשם כך אצטרך לפרוץ את המסגרת הכספית שלי. מה לעשות?

1. כדאי כבר מההתחלה להתרגל לחיי דחקות.
2. בכולל יש לך מזגן? אז תקנה גם לה.
3. במילי דעלמא יש לשמוע בקול האשה.

ל"ו. היה מקפיד לאכול מאכלים בלי תיבול וללא סוכר, מה הגיב כאשר מקורבו הוסיף לו קצת דבש לדייסה?

1. אם זה יוסיף לי כוח ללמוד - זה יהיה בזכותך.
2. ההנאה הזו אינה מגיעה לי. אולי לאנשים אחרים.
3. אוי! כל דבר שיש הנאה בעולם הזה - הרי זה עושה חיבוט הקבר.

ל"ז. מה הגיב לאורח שהציג את עצמו: אני נכד של... (ונקב בשם אחד מגדולי הדורות)?

1. לכולנו היו סבים גדולים. השאלה היא רק מי אנחנו.
2. זכות גדולה זכית. אני מקנא בך.
3. ייחוס זה דבר גדול. עכשיו צריך להמשיך ללכת בדרכי אבות.

ל"ח. מה לעשות עם ילד שכבר הגיע לגיל חינוך ואינו רוצה ללכת לבית הכנסת להתפלל?

1. לא להכריח בשום אופן ולחכות עד שירצה ללכת מעצמו.
2. לא מאפשרים דבר כזה. בסוף יהיה בן סורר ומורה.
3. צריך לבדוק כמה האבא אוהב ללכת לבית הכנסת.

ל"ט. מה הגיב לרב ששאלו, האם להעביר ממשרתו מישהו שתמך בלוחמים נגד גדולי הדור?

1. אמונת חכמים היא קיום היהדות, ויש לפטרו באופן מיידי.
2. להלבין פנים זה כמו אכילת חזיר, אך אתם טוענים שזה לצורך. אני לא יכול לתת היתר לאכול חזיר.
3. מן הדין היו אמורים לפטרו. אך מה אשמים בני ביתו וילדיו?

מ. מה הגיב כאשר אחד שיבח איש מסוים שהוא ניחן בחוש ביקורת טוב?

1. הביקורת מגונה. בקלות ניתן להגיע ח"ו לאיסורי לא תשנא את אחיך בלבבך ולשון הרע.
2. זה משובח רק כאשר משתמשים בה לבנין ולא לסתירה.
3. הרי הוא בוודאי לא ביקרתי גם כלפי עצמו, אלא רק כלפי אחרים. אם כן, מה שבח יש בזה? כולו רק מידה רעה.

מ"א. מה ענה לבחור שבא לשאול האם צריך לחשוש לקפידא לאחר שביטל פגישת שידוך שעתיים לפני המועד, בגלל ששני הצדדים לא הסכימו על העניינים הכספיים?

1. כל עוד לא סיכמו על השידוך, זה מנהג המצוי.
2. עדיף לחשוש לקפידא מאשר להקל.
3. מסתמא יש קפידא, ויש לפייס. בתקווה שזה יעזור לך!

מ"ב. איך יתכן, שהקב"ה הטיל על בני זוג צעירים את המשימה של חינוך הילדים, שהיא אומנות גדולה?

1. אם ה' נתן ילדים, הוא נתן גם את הכוחות לחנך.
2. אכן, הורים צריכים ללמוד איך לחנך את ילדיהם.
3. עיקרו של החינוך הוא הענקת אהבה לילד, וזה טבוע בהורים, ויש להם רק להקדיש מזמנם לילדים.

מ"ג. מה הגיב כאשר המטוס בו שהה עבר במיוחד בשבילו מעל מפלי הניאגרה, ומשמשו פנה אליו, שמא ירצה לראות מנפלאות הבורא העצומים?

1. לא קם, ואמר: בדף גמרא אחד אני רואה נפלאות הבורא גדולים יותר.
2. חבל גם על הרגעים הספורים שנבטל על זה.
3. קם והסתכל, ואמר: כל מה שברא הקב"ה, לא ברא אלא בשביל ישראל.

מ"ד. מה ענה כששאלו אותו: הראש-ישיבה צריך משהו?

1. גם אם אני צריך משהו, למה שאתם תשמשו אותי?
2. לא. מעולם לא הייתי צריך כלום.
3. כן. לעשות תשובה.

מ"ה. מה אמר כשראה שמכינים את המזוזות לנסיעה לארה"ב?

1. רק אל תשכחו להכניס את הגמרא. בלי התורה, למה לי חיים?
2. רק אל תשכחו להכניס את האוכל שאמא הכינה. איני רוצה להיכשל באיסורי כשרות.
3. אם בשביל נסיעה לשבועיים לאמריקה, שיש שם הכל, אנו מתכוונים ככה - כמה אנו צריכים להתכונן עם מזוזות רבות לחיי הנצח, ששם אין שום דבר מוכן, רק מה שאנו מביאים?

התשובות

א 2 / ב 3 / ג 3 / ד 3 / ה 3 / ו 3 / ז 2 / ח 2 / ט 2 / י 4 / י"א 3 / י"ב 3 / י"ג 3
י"ד 3 / ט"ו 2 / ט"ז 3 / י"ח 1 / י"ט 3
כ 3 / כ"א 3 / כ"ב 2 / כ"ג 2 / כ"ד 3
כ"ה 3 / כ"ו 3 / כ"ז 1 / כ"ח 2 / כ"ט 3 / ל 1
ל"א 2 / ל"ב 3 / ל"ג 3 / ל"ד 3 / ל"ה 2
ל"ו 3 / ל"ז 1 / ל"ח 1 / ל"ט 2 / מ 3
מ"א 3 / מ"ב 3 / מ"ג 1 / מ"ד 3 / מ"ה 3

מאחל לכם ולעצמי
שנזכה להיות יותר ויותר הרב שטיינמן..
כי אתם יודעים, אנחנו לקראת טיסה
למקום שאין שם שום דבר מוכן,
רק מה שאנחנו מביאים..